

Humoràlia

Mostra d'Humor Gràfic

Conflictes armats al món



Lleida t'estima



Diputació de Lleida

La força dels municipis

LA PAERIA



Ajuntament de Lleida

Humoràlia i Ajuntament de Lleida, a través de la Regidoria de Cooperació i amb la col·laboració de la Diputació de Lleida, organitzem la mostra d'humor gràfic “CONFLICTES ARMATS AL MÓN”. La mostra té per objectiu contribuir a la sensibilització de la ciutadania sobre causes estructurals de la pobresa i la desigualtat a escala mundial, en allò que avui en dia es coneix com a Educació per a la Transformació Social (EpTS), i amb la voluntat última de reflexionar sobre els conflictes armats que actualment existeixen al món.

Humoràlia y Ayuntamiento de Lleida a través de la Concejalía de Cooperación y con la colaboración de la diputación de Llerida, organizamos la muestra de humor gráfico “CONFLICTOS ARMADOS EN EL MUNDO”. La muestra tiene por objetivo contribuir a la sensibilización de la ciudadanía sobre causas estructurales de la pobreza y la desigualdad a escala mundial en lo que hoy en día se conoce como Educación para la Transformación Social (EpTS), y con la última voluntad de reflexionar sobre los conflictos armados que actualmente existen en el mundo.

Humoràlia and the Lleida City Council, through the Department of Cooperation and with the collaboration of the Lleida Provincial Council, are organizing the graphic humor exhibition “ARMED CONFLICTS IN THE WORLD”. The exhibition aims to contribute to raising public awareness about the structural causes of poverty and inequality worldwide, within the framework of what is now known as Education for Social Transformation (EST), and with the ultimate goal of reflecting on the armed conflicts that currently exist in the world.

Humoràlia et la mairie de Lleida, par le biais de son service de coopération et avec la collaboration du Conseil provincial de Lleida, organisent l'exposition de bande dessinée humoristique «CONFLITS ARMÉS DANS LE MONDE». Cette exposition vise à sensibiliser le public aux causes structurelles de la pauvreté et des inégalités dans le monde, dans le cadre de ce que l'on appelle aujourd'hui l'Éducation pour la transformation sociale (ETS), et à encourager une réflexion sur les conflits armés qui sévissent actuellement.

CONFLICTES ARMATS AL MÓN

Amb aquesta temàtica, la Mostra **Humoràlia** pretén **fomentar els valors de la cultura de pau** i aprofundir en el coneixement del món on vivim, posant especial èmfasi en la realitat dels conflictes que, malauradament, encara es produeixen internacionalment amb la finalitat de treballar en la comprensió d'algunes de les guerres actives arreu del món.

Entenem per conflicte armat qualsevol enfrontament protagonitzat per **grups** armats regulars o irregulars **amb un ús continuat i organitzat de la violència**. El conflicte armat comporta un **greu impacte en la seguretat humana**, amb víctimes mortals i població ferida o desplaçada, violència sexual i de gènere, inseguretat alimentària, impacte en la salut mental i en el teixit social o disrupció dels serveis bàsics; així com **en el territori**, amb la destrucció d'infraestructures o de la natura.

Actualment, **al món, hi ha uns 61 conflictes bèl·lics actius**, la gran majoria encetats a mitjan s. XX i tots perdurables en l'actualitat. Àfrica és el continent on hi ha més guerres, seguit pel continent asiàtic, més concretament, l'Orient Mitjà.

En l'àmbit internacional

Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH) Art. 3. *Tota persona té **dret a la vida**, a la llibertat i a la seva seguretat.*

Convenció sobre l'Eliminació de totes les formes de discriminació contra les Dones (CEDAW) Art. 3. *Els Estats Parts prendran, en totes les esferes, les mesures apropiades per **assegurar el ple desenvolupament de les dones i les nenes**, amb l'objectiu de garantir-los-hi l'exercici dels drets humans en igualtat de condicions amb els homes.*

Agenda 2030. Objectiu de Desenvolupament Sostenible (ODS) 16. Justícia, Pau i Institucions Sòlides. *Promoure societats pacífiques i inclusives per aconseguir un desenvolupament sostenible [...].*

LA PAU ÉS VIDA, LA GUERRA ÉS MORT

Pròleg de la **Plataforma Aturem les Guerres Lleida**

El quadern que teniu a les mans neix amb una voluntat clara: arribar a tots els racons del planeta. Ho pot fer perquè parla un llenguatge universal, el del dibuix, i perquè convida a una comunió al voltant d'un principi tan senzill com inqüestionable: la pau és vida, la guerra és mort. **En un món on els vents no bufen a favor de la pau, reafirmar aquest principi no és ingenuïtat, sinó una qüestió de supervivència col·lectiva.**

Però, **què és realment la PAU?** Alguns diran que és, simplement, l'absència de guerra. Tanmateix, aquesta definició resulta insuficient. Cal anar més enllà, tal com defensava l'enyorat i estimat Arcadi Oliveres quan afirmava que, en un sentit ampli i positiu, la pau “és un **bé de segon nivell que requereix condicions prèvies imprescindibles**: el desenvolupament dels pobles, la justícia social, el respecte als drets humans, el desarmament, la cura del medi ambient, la lliure circulació de les persones i el diàleg intercultural. Només així es pot aspirar a una pau veritable, duradora i global”.

Les dades, però, ens sacsegen la consciència. Des de 1946 s'han produït més de 250 conflictes armats al món; una cinquantena han estat considerats grans guerres, amb més de mil morts anuals. Segons l'Uppsala Conflict Data Program, l'any 2024 es van registrar 61 conflictes armats actius arreu del planeta, la xifra més alta des del final de la Segona Guerra Mundial. La guerra no és una excepció: és un sistema persistent.

Ja el 1935, el general nord-americà Smedley Butler denunciava amb una lucidesa incòmoda que **la guerra és l'única activitat humana en què els beneficis es compten en diners i les pèrdues, en vides**. La guerra és una estafa, és, ni més ni menys, un negoci. Un negoci immensament lucratiu del qual només s'enriqueix una minoria, mentre la immensa majoria en pateix les conseqüències.

No hi ha glòria ni honor en la guerra. No és un videojoc que permet tornar a començar quan la partida s'acaba. Per a la majoria de les persones, la guerra significa mort, destrucció, ments trencades, exili, refugi, fam, epidèmies i projectes de vida arrasats. Significa dolor, molt dolor, i tot això és real. Massa real. Les principals víctimes són les persones civils, especialment dones, nenes i nens —una expressió brutal de la violència patriarcal.

Els pobles que la pateixen queden amarats de pena i tristor. Només una minoria en surt satisfeta: aquella que veu créixer les seves fortunes. Si volem una societat que prioritzi la vida, cal garantir que ningú —ni persones ni empreses— pugui enriquir-se amb la guerra. Com va dir Erich Hartmann, “**la guerra és un lloc on joves que no es coneixen ni s’odien es maten entre si per la decisió de vells que sí que es coneixen i s’odien, però no es maten**”.

Hi ha un detall revelador que sintetitza el caràcter mercantil dels conflictes armats: quan es parla de pau, la cotització borsària de les empreses armamentístiques baixa; quan esclata una guerra o se’n fan sonar els tambors, puja. La guerra cotitza a l’alça. La pau, a la baixa. La vinyeta immortal de Quino, a través de Mafalda, ho expressa amb ironia implacable: “Si els covards que decideixen les guerres haguessin d’anar a lluitar-les, viuríem en pau.”

Al voltant de la guerra es mouen quantitats ingents de diners. **L’any 2024, la despesa militar mundial va arribar als 2,6 bilions de dòlars.** El president Donald Trump ja ha anunciat que vol portar la despesa militar dels Estats Units a 1,5 bilions de dòlars el 2027. Els ingressos de les cent principals empreses d’armament del món van ascendir a 632.000 milions de dòlars, segons l’Institut Internacional d’Estudis per la Pau d’Estocolm, amb les empreses nord-americanes acaparant-ne la meitat.

I aquí s’obre l’espai del somni —que també és un exercici de responsabilitat política—: imaginar **què es podria fer si aquests recursos es rescatessin de l’armamentisme i es posessin al servei de la vida.** Beques, escoles, centres de salut, hospitals, habitatge digne, atenció a la dependència, energies sostenibles, residències públiques assequibles i més humanitzades, entre d’altres destinacions. Les possibilitats són immenses. La qualitat de vida de milers i milers de persones podria millorar de manera radical. **I això no és una utopia: és una qüestió de prioritats.**

Però res d’això no serà possible sense **reconstruir aliances socials prou fortes per sortir de l’atzucac al qual ens condueixen unes elits polítiques i financeres que legislen pensant únicament en els seus interessos,** en la seva acumulació de capital. Cal situar la vida de les persones i la salvaguarda del planeta al centre de les reivindicacions col·lectives, i forçar així un canvi profund en l’orientació de les polítiques públiques.

La PAU no pot ser una opció més. Ha de ser l’**única opció política possible.** La **VIDA** és el bé més preuat que tenim, i només pot ser viscuda amb dignitat en un entorn de PAU.

Aquest llibre és una invitació a no oblidar-ho —i a actuar en conseqüència.

**L'art gràfic de denúncia és l'expressió de l'ànima
que reclama ser escoltada per la Justícia Social**

**El arte gráfico de denuncia es la expresión del alma
que reclama ser escuchada por la Justicia Social**

**Protest graphic art is the expression of the soul
in its demand to be heard by Social Justice**

**Les arts graphiques de dénonciation sont l'expresssion
de l'ame
qui demande à etre entendue par la Justice Sociale**



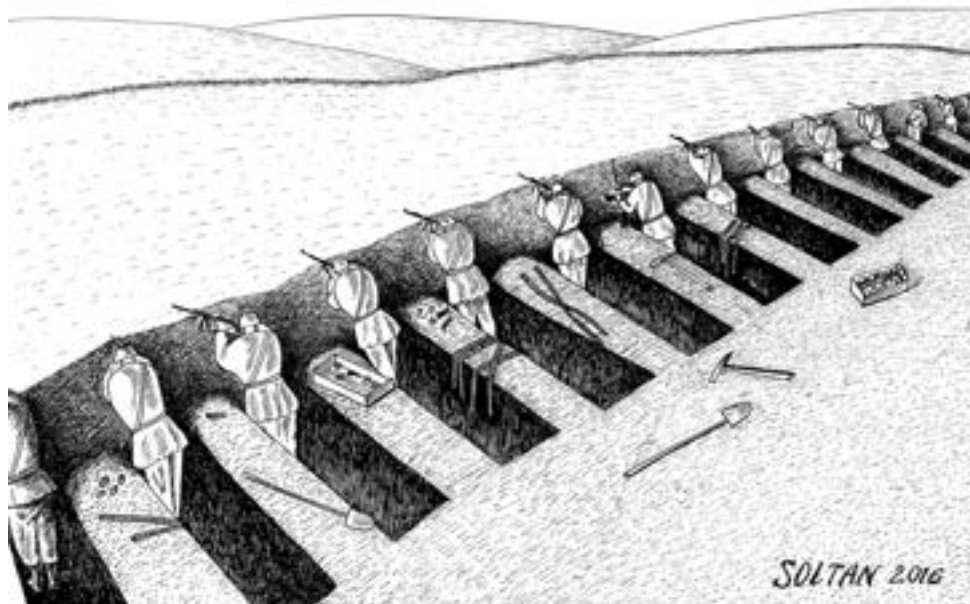
S.O.S 2
ARTURO ROSAS
Mèxic





Military decorations
Mihai Boboc
Romania

Soltan
Soltan
Azerbaijan



With dirty Feet
Olexander Dubovskyi
Ucraina





Tunceri 1
Cemal Tunceri
Xipre



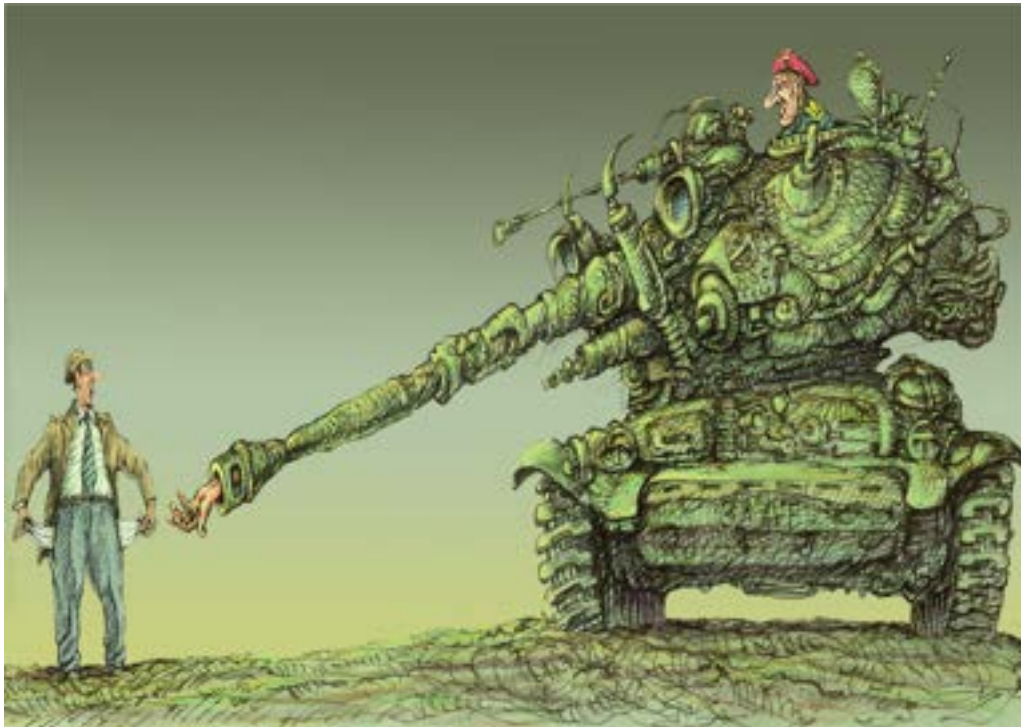
Tunceri 3
Cemal Tunceri
Xipre

Cheng Zhu's cartoon 1
Cheng Zhu
Xina



Drowning in the victim
Kustana
Indonèsia





Tank
Zlat
Rússia

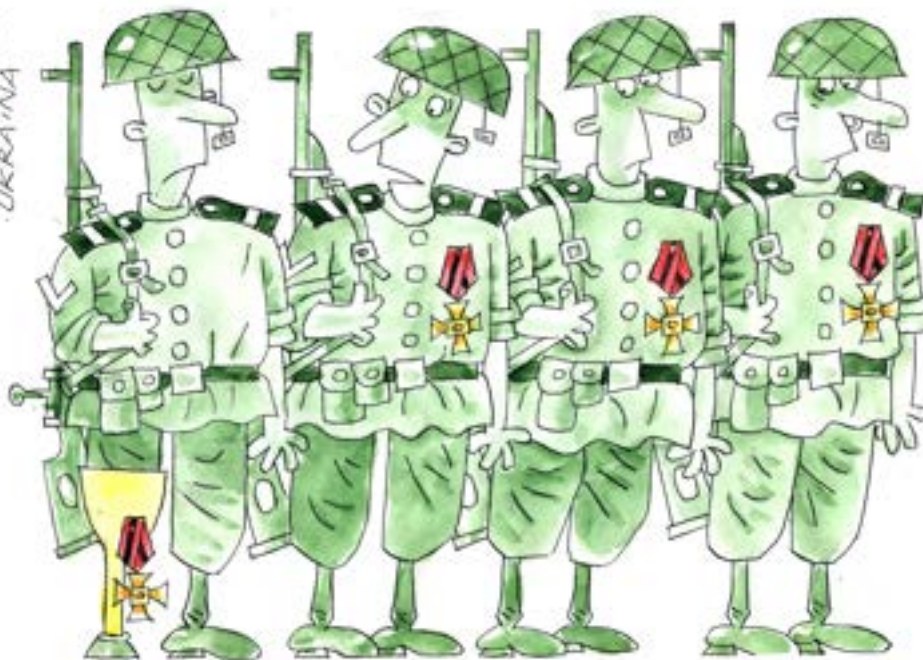


Peace = MNP
Zlat
Rússia



Between play and fear
SimovArch
Bulgària

© OLEG HUTSOL
UKRAINE



Cartoons 1
Oleg Gutsol
Belarus

© OLEG HUTSOL
UKRAINE



Cartoons 3
Oleg Hutsol
Belarus

La paz segun algunos
Elmer
Argentina





Niños guerra
Elena Ospina
Colòmbia

Amor de guerra
Elena Ospina
Colòmbia





Escorpion
Elena Ospina
Colòmbia

Elena Ospina

Colòmbia

Sembrar la vida
Daydier
Cuba





THE DUEL

Handwritten signature and date: 2/15

The duel
FRITZ
Italia



KAPPEL



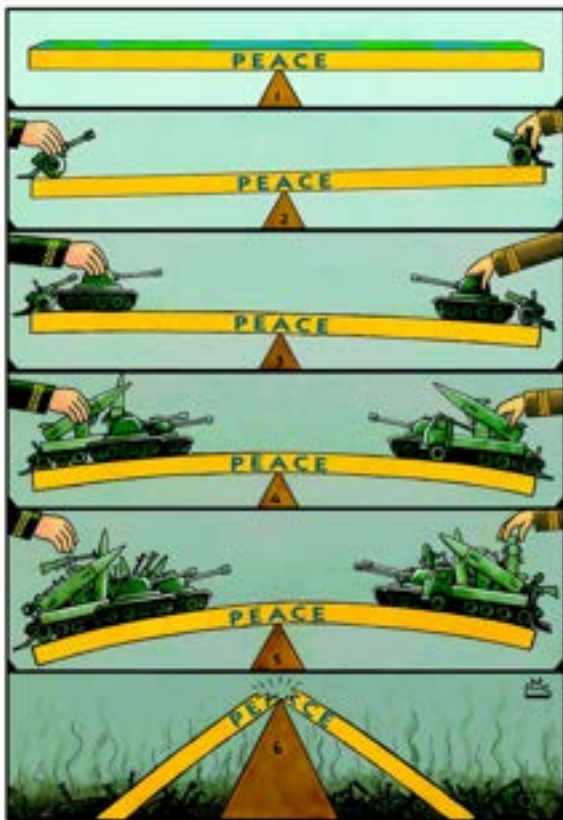
Oil rifle
SEPTA
Indonèsia

见信 (漫画) 李肖阳

Li Xiaoyang

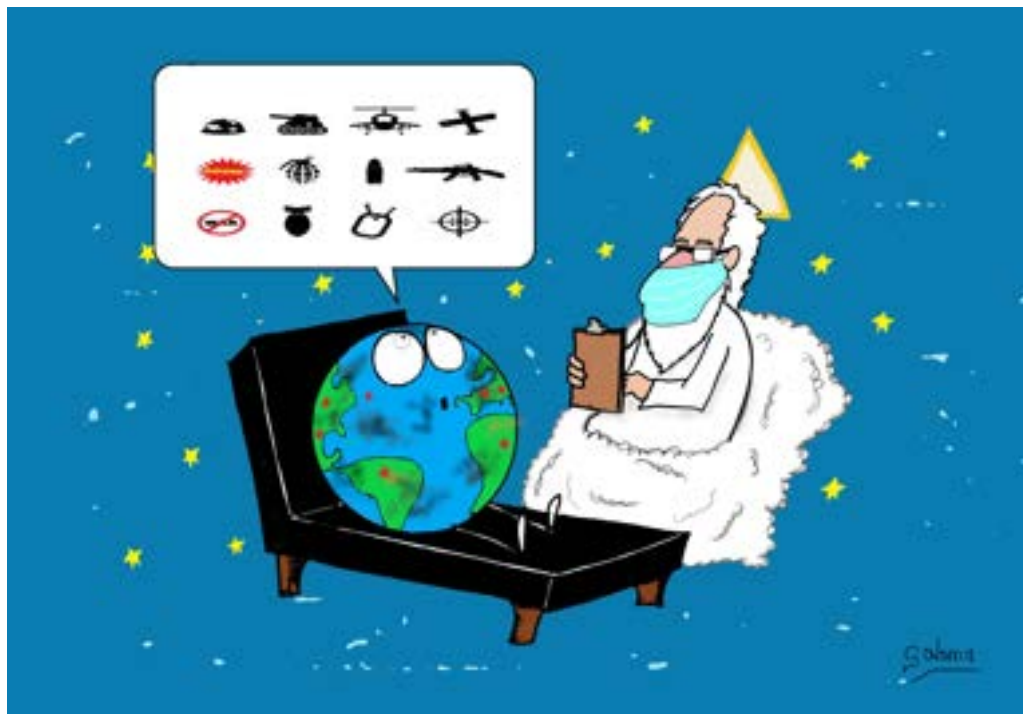
Xina





Makhmudjon Eshonkulov 1
Makhmudjon Eshonkulov
Uzbekistan

Enfermo
Galoma
Mèxic





Wormy apple

Hayri

Turquía



New figure
Evzen David
Txèquia



Roosija
CELICKO
Sèrbia



Sudan
FadiToOn
Noruega

Love vs War
FadiToOn
Noruega





Peace
Raed Khalil
Belgica



Stop War 2
Mirtad Gazazian
Armènia



Stop War 3
Mirtad Gazazian
Armènia

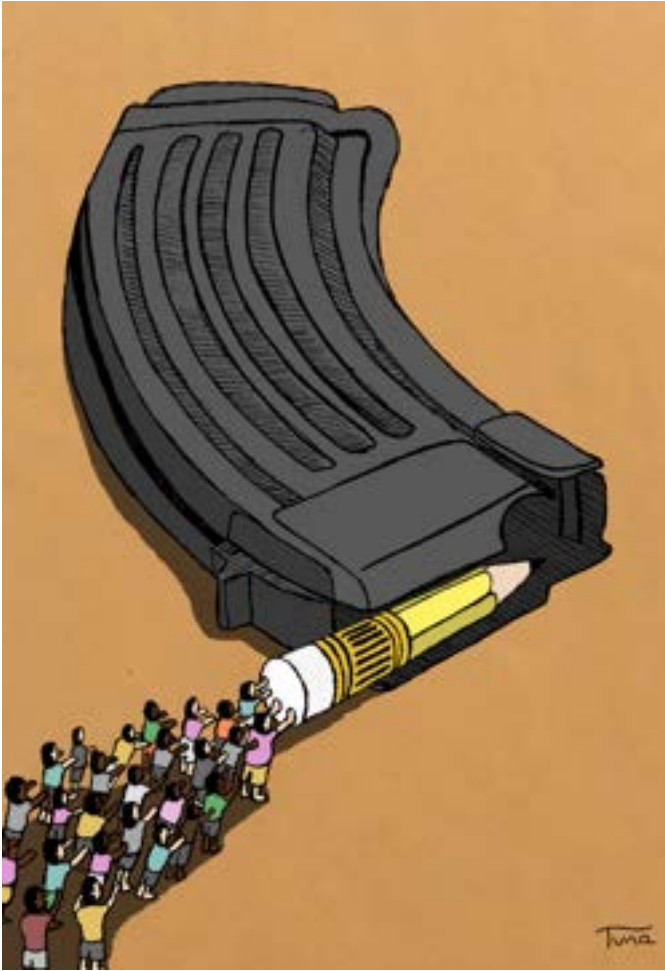
Gaza - No exit-
ADENE
Espanya





ADENE

Gaza
ADENE
Espanya



Silahlı Catismalar
Tuna Ceylan
Turquía



TIRA!
EL NERJA
Espanya



Antiwar 1
Caferli
Azerbaijan



Clases de guerra

Gabo

Espanya



Niño con pijama
Gabo
Espanya





Los talibanes prohíben la voz de la mujer en público

Art Molero

Espanya







End for the war
Ahmad Reza Sohrabi
Iran

War 1
Oguz Gurel
Turquia





3
KARRY
Perú

Genocidi a Palestina
HARCA
Espanya





Ochlik
Yulchi
Uzbekistan

Tanks turned to coffins
Yulchi
Uzbekistan



CONFLICTES I SOMRIURES

Josep Tort i Bardolet. **Amics de la UNESCO de Lleida**



A mitjans del segle passat, **el segle XX** de la nostra cultura, es van crear un seguit de declaracions internacionals i d'institucions nascudes de **la recent vivència d'una terrible guerra mundial** que havia multiplicat com mai la capacitat de fer mal. Malgrat els intents anteriors, aquesta vegada **la Declaració Universal dels Drets Humans, les Nacions Unides i els seus organismes..., es creaven amb la voluntat d'un canvi definitiu en la governança dels humans.**

Encara som hereus d'aquelles voluntats que s'havien establert per solucionar conflictes i evitar-ne les greus conseqüències. **Ben aviat vam veure que seria molt difícil:** la guerra freda i les seves derivades guerres d'arreu del món, les descolonitzacions tan mal resoltes, les batalles comercials o corporatives, els integristes polítics i religiosos, els negacionismes, la tecnologia al servei de la mentida...

Les darreres generacions hem anat fent sota aquest paraigua, tan foradat i espatllat que posem en dubte que sigui útil i viable, i abaixem la mirada cada vegada que es reuneix un Consell de Seguretat on no es resol cap conflicte. A cada bugada perdem un llençol, i finalment **la multilateralitat i el respecte entre els pobles s'escolen a la claveguera, mentre creixen arreu les situacions d'injustícia i el culte a les armes.**

Humoràlia ens parla de conflictes d'arreu del món i ho fa amb humor, una gran qualitat humana que és un signe d'intel·ligència i que no provoca violència. **L'humor gràfic ens comunica aquest sentit de veritat expressada sense odi. Cada proposta és un mirall on posem de manifest un fracàs** que no hem estat capaços de resoldre millor. Però **cada somriure, per petit que sigui, és un punt de consciència**, cada esguard al mirall és un petit avís per reconduir-nos als camins de la Pau i no oblidar aquells propòsits comuns encara vigents.

Des de la humilitat d'un ninotaire, d'un dibuixant o periodista d'actualitat, d'una persona que vol ser útil i solidària amb els seus escassos mitjans, **Humoràlia ens exposa solucions als conflictes: humanitat, intel·ligència i humor, respecte, creativitat i comunicació no violenta.** Podríem proposar una exposició d'Humoràlia, d'aquesta i d'altres edicions, a l'assemblea general de les Nacions Unides o a una sessió del Consell de Seguretat. Potser, **davant del mirall, un tímid somriure dels que ens representen ajudaria el futur de tots.**

Gràcies a l'organització i participants!

Il·lustrar la pau ens ajuda a transformar. Gràcies per sumar-t'hi.

Ilustrar la paz nos ayuda a transformar. Gracias por sumarte.

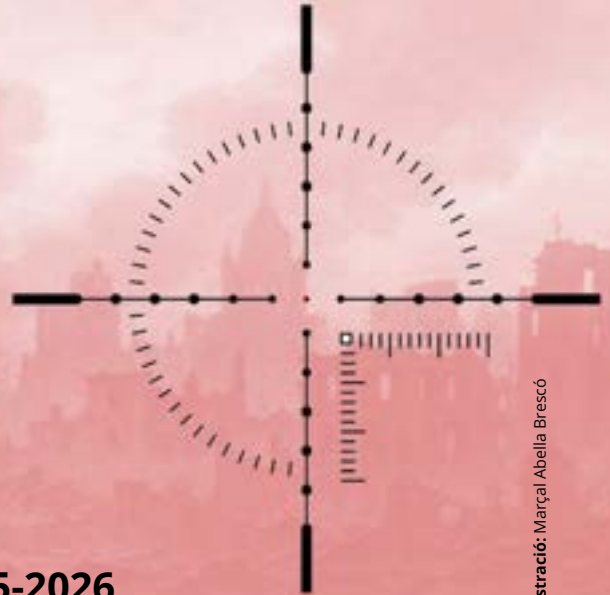
Illustrating peace helps us transform. Thanks for joining.

Illustrer la paix nous aide à transformer. Merci pour ta participation.

Humoràlia 2025-2026



**La força de l'empatia humana com a demanda de justícia global.
Per un món sense guerres.**



Il·lustració: Marçal Abella Brescó

D.L. 1019-2025